

РЕШЕНИЕ

№ 7544

гр. София, 04.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 67 състав,
в публично заседание на 21.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Лилия Йорданова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **5469** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба вх. № 1012-21-550/05.06.2023 г. по описа на ТП на Национален Осигурителен Институт С.-град, подадена от И. А. Б., ЕГН [ЕГН] чрез адв. Т. /САК/ със служебен адрес [населено място], [улица], кантора 103 срещу Решение № 2153-21-107/12.05.2023г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалбата му и е потвърдено разпореждане № [ЕГН]/83 от 11.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

С жалбата си Б. счита, че с обжалваното решение административният орган е допуснал съществени нарушения на административно-производствените правила, в противоречие с материалния закон и при несъответствие с целта на закона. Според жалбоподателя при преценка правото на пенсия неправилно осигурителният му стаж за периода от 26.05.1981г. до 30.09.1984г., положен на щатна сержантска длъжност в поделение 38910 – [населено място] като „старши хладилен майстор“ е превърнат по реда на чл.104, ал.4 от КСО вместо по този, регламентиран в чл.104, ал.3 от КСО. Това е довело до неправилно изчисляване на стажа му. Позовава се на представените доказателства за изплащани допълнителни възнаграждения „подземни“, както и такива при условията на „510 Р.“. Според жалбоподателя разграничителният критерий между чл.104, ал.2 и чл.104, ал.3 от КСО е свързан с характера и условията на труд, т.е. трудът е положен под земята. Изплащаните допълнителни възнаграждения са

достатъчно според жалбоподателя основание да се приеме, че са налице предпоставките за превръщането на стажа му в условията на чл.104, ал.3 от КСО. Претендира се отмяна на обжалваното решение и връщане на преписката на административния орган за ново разглеждане.

В хода на съдебното производство, жалбоподателят, редовно призован, се явява лично и чрез пълномощник адв. Т.. Поддържа жалбата и претендира направените по делото разноски по списък. В дадения от съда срок представя писмени бележки.

Ответната страна, редовно призована, чрез юрк. М. оспорва жалбата, моли съда същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. В дадения от съда срок представя писмени бележки.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: От данните по делото се установява, че със Заявление вх.№2170-21-483 от 25.08.2022г. /л.15-17/ И. А. Б. е направил искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, във връзка с чл.9а, ал.2 от КСО, към което е представил изискуемите документи, съгласно чл.2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ за преценка на правото на пенсия. За удостоверяване на осигурителен стаж за спорния в производството период лицето е представило Удостоверение №752/29.09.1984г., издадено от МНО, Поделение 38910. В същото било отразено, че И. Б. е прослужил в поделението като свръхсрочнослужещ 3 години, 4 месеца и 4 дни за периода 26.05.1981г.-30.09..1984г, посочена била получаваната заплата за звание и длъжност, процент прослужено време и за особени условия на труд. Представено било и удостоверение №02-2844/09.06.2022г.,издадено от „Държавен Военноисторически архив-В. Т.“ и вписан осигурителен стаж за периода 26.05.1981г. до 01.10.1984г. на длъжност „старши хладилен майстор“ с уточнение, че И. А. Б. е получавал допълнителни възнаграждения „под земята“ и „510 Р.“ . С оглед вписано обстоятелство за изплащане на допълнителни възнаграждения „подземни“ са предприети действия за служебно изясняване на осигурителния стаж за периода. С писмо изх.№2170—21-483#3/12.09.2022г. /л.42/ от военно формирования 46390, [населено място], съхраняващо първичната документация на обектите на бившата Главна дирекция „Опазване на държавни ценности и съкровища“ към МС е изискано в 14-дневен срок от получаване на писмото да издаде обр. УП-3 за периода 26.05.1981г. до 01.10.1984г., в който да се посочи точната „длъжност“, „месторабота“ на жалбоподателя и попада ли в обхвата на чл.104, ал.3 от КСО. С писмо изх.№1012/04.10.2022г. /л.43/ е потвърдено обстоятелството, че И. Б. е служил във военно формирование 38910 – [населено място] като свръхсрочнослужещ /военнослужещ/ за посочения период, както и, че „трудът му се причислява към чл.104, ал.4 от КСО“. Посочено е също, че не разполагат с информация за обектите, на които И. Б. е работил като военносслужещ. Към писмото е приложено и издадено удостоверение обр. УП-3 №34/04.10.2022г. /л.44/.

Предвид горното и съобразно данните в Регистъра на осигурените лица /л.34-37/, справка за обобщен годишен осигурителен доход /л.38-39/ и съставен от ТП на НОИ С.-град опис на осигурителен стаж на И. Б. /л.40-41/ на жалбоподателят е зачетен осигурителен стаж в размер на 26 години, 1 месец и 27 дни от трета категория труд; 2 години, 11 месеца и 18 дни от втора категория труд /по т.20 и т.26 от ПКТП/ и 3 години, 4 месеца и 4 дни от първа категория труд /като военносслужещ – чл.69, ал.1 от

КСО/; общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд по реда на чл.104, ал.2 и ал.4 от КСО – 35 години, 5 месеца и 9 дни. Към датата на подаденото заявление И. Б. е на възраст 64 години, 5 месеца и 5 дни.

Извършена е преценка за недостигащ осигурителен стаж за право на пенсия по чл.68, ал.1, 2 от КСО при спазване на реда, регламентиран в чл.9а от КСО и чл.45а от НПОС. С уведомително писмо №2170-21-483/07.10.2022г. /л.46/ жалбоподателят бил уведомен за недостигащ осигурителен стаж в размер на 3 години, 7 месеца и 21 дни за придобиване право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, сумата на осигурителните вноски за недостигащия му осигурителен стаж по чл.9а от КСО /6143лв/ , която следва да се заплати и срока, в който следва да заплати сумата. Със Заявление от 21.10.2022г. /л.48/ жалбоподателят е искал от Директора на ТП на НОИ С.-град да бъде преразгледана частта с определяне на трудовият му стаж от първа категория, тъй като е сметнат като „свръхсрочнослужещ“, без да е обърнато внимание, че същият е положен в условията на „подземен труд“.

Поради незаплащане на посочената в уведомителното писмо сума в срока по чл.45а, ал.6 от НПОС, което се удостоверява от писмо от 04.11.2022г., издадено от Дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ при ТП С.-град, е съставен Констативен протокол №КВ-5-21-01228900 от 31.10.22г. /л.51/ от проверка, извършена на 31.10.2022г., при която е установено, че на И. Б. не се издава служебна бележка за потвърждаване на внесени осигурителни вноски за недостигащ осигурителен стаж по чл.9а, ал.2 от КСО. С Разпореждане №[ЕГН]/83 от 11.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /л.57/ е разпоредено, че лицето няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, тъй като не отговаря на изискванията за 2022г. на: чл.68, ал.1 и 2 от КСО, има навършени 64 години и 05 месеца, но няма 39 години и 02 месеца осигурителен стаж и чл.68, ал.3 от КСО – има 15 години действителен осигурителен стаж, но няма 66 години и 10 месеца възраст и чл.9а, ал.2 – има навършени 64 години и 05 месец, има под 5 години недостигащ стаж /03г.07м.21д/, но не е заплатило недостигащия осигурителен стаж. Предвид горното, на осн. чл.68, ал.1-2, чл.68, ал.3 и чл.9, ал.2 от КСО е разпореден отказ от отпускане лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Срещу разпореждането на длъжностното лице по ПО в законоустановения срок е депозирана жалба рег.№1012-21-198 от 21.02.2023г. /л.54/, към което са приложени: Удостоверение от Държавен Военноисторически архив във В. Т., съгласно което жалбоподателят е служил във в.ф. 38910 от системата на Военно-строителния сектор на МО на щатна сержантска длъжност „ст. хладилен майстор“ от 26.05.1981г. до 01.10.1984г. и за посочения период е получавал допълнителни възнаграждения „подземни“ и „510 Р.“ спр.ф.2146, опис №7, 10,7,8, а.е. №№2,5,10, л.201 гр.189. №02-2844/09.06.2022г., служебна бележка, удостоверение от МНО изх.№.752/29.09.1984г. и Удостоверение от Ц. съответно за длъжностите, които е заемало лицето „щатна сержантска длъжност“, „щатна длъжност снабдител“, „щатна сержантска длъжност“ и „щатна длъжност снабдител“.

По повод жалбата на Б., на осн. чл.36, ал.1 и ал.7, вр. чл.41, ал.2 и чл.44, ал.1 от АПК отново е поискана информация и удостоверяване, основаваща се на наличната документация на поделение 38910, от военно формирование 46390 [населено място] относно получаването на допълнителни възнаграждения „подземни“ и суми, изплатени по „510 Р.“ на Б.. С писмо изх.№458/05.04.2023г. /л.64/ началник на военно формирование 46390 изготвя отговор до ТП на НОИ С. град, съгласно което

жалбоподателят е служил като „свръхсрочнослужещ“ /военнослужещ/, видно от удостоверение №752/29.09.1984г. на длъжност „старши хладилен майстор“ в поделение 38910 /чл.69, ал.1 от КСО/ за посочения период от 26.05.1981г. до 01.10.1984г. На основание чл.214, ал.1, т.1 от ЗОВС на лицето са изплащани допълнителни възнаграждения въз основа на Удостоверение №02-2844/09.06.2022г., съответно трудът му се причислява към чл.104, ал.4 от КСО.

В производството по чл.117 от КСО Директорът на ТП на НОИ С. град с Решение №2153-21-107 от 12.05.2023г., на осн. чл.117, ал.3 от КСО оставя жалбата на Б. без уважение и потвърждава Разпореждане №[ЕГН]/83 от 11.11.2022г. Като мотив Директорът на ТП на НОИ С. град е заключил, че относно правилно категоризиране на спорния стаж, липсват данни, че длъжността „старши хладилен майстор“ в поделение 38910 се е извършвала непосредствено под земята за периода 26.05.1981г.-01.10.1984г, тъй като липсва уточнение на конкретното място на работа или участник, където жалбоподателят упражнявал трудови функции, направен е извод, че липсват доказателства, че трудовите функции са изпълнявани през работното време под земята.

По делото е уважено доказателственото искане на жалбоподателя и съдът е допуснал до разпит свидетели в режим на довеждане, които да установят условията, при които е полаган труда. Същите не установяват категорията на труд, както и дейността по чл.69 и чл.69а от КСО, тъй като това е недопустимо по см. чл.104, ал.10 от КСО. От свидетелските показания на св. П. се установява, че заедно със жалбоподателя са работили в поделение №38910, обектите са свързани с националната сигурност на държавата, през 80-те години работили на един подземен обект, като са монтирали техниката, продължителността на работния ден е пълен работен ден, с 1 час обедна почивка, като са се прибирали в 18:00-19:00ч, като по постановление 510 се е изплащал подземният труд, а жалбоподателят се е занимавал с хладилните системи на обекта. Свидетелят М. е дал показания, че е работил заедно с жалбоподателя от 1981 до 1985г. в [населено място] на секретни обекти, жалбоподателят е работил като хладилен техник, обектът е бил на три етажа под земята, като са влизали на работа в 08:00ч. сутрин, след това за обяд и докато свършат работата.

По делото е приета административната преписка и писмените доказателства, приложена от административния орган.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 67 –ми състав направи следните правни изводи:

Решение №2153-21-107 от 12.05.2023г на директора на ТП на НОИ С. - град е връчено на 19.05.201823. (видно от известие за доставяне – л. 69 от делото). Жалбата срещу него е депозирана чрез ответника на 01.06.2023 г. от надлежна страна, поради което съдът я приема за допустима.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и

дали същият е съобразен с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение №2153-21-107 от 12.05.2023г на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е потвърдено разпореждане [ЕГН]/83 от 11.11.2022г., издадено от ръководител „ПО“.

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспореното решение (чл. 168, ал. 1 АПК) на основанията посочени в чл. 146 АПК, съдът намира, че административният акт е издаден от компетентен орган (чл. 117, ал. 3 във вр. с чл. 117, ал. 2 и с чл. 117, ал.1, т. 2, б. “е” КСО), в предписаната от закона форма и в съответствие с неговите цели. При издаването му не са допуснати нарушения на материалния закон и административно производствените правила, които да водят до неговата отмяна.

Спорът по делото е относно реда, по който е превърнат зачетеният при преценка правото на пенсия осигурителен стаж на жалбоподателя от първа категория труд за периода 26.05.1981г. -01.10.1984г. като свръхсрочнослужещ в поделение 38910. И съответно налице ли са предпоставки за превръщане на спорния осигурителен стаж по реда на чл.104, ал.3 от КСО в съотношение 1:3 вместо в съотношение 3:5, съгласно чл.104, ал.4 от КСО.

Съгласно чл. 104 от КСО Министерският съвет определя кой труд към коя категория се причислява съобразно характера и особените условия на труд. При пенсиониране за осигурителен стаж и възраст осигурителният стаж се превръща, като три години осигурителен стаж от първа категория или четири години от втора категория се зачитат за пет години стаж от трета категория

Правилата за превръщане на трудовия стаж от първа категория в трета са регламентирани на законово ниво в чл. 104, ал. 2 и ал. 3 от КСО. В ал. 2 на чл. 104 КСО при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст осигурителният стаж се превръща, като три години осигурителен стаж от първа категория труд се зачитат за пет години стаж от трета категория труд. В разпоредбата на чл. 104, ал. 3 от КСО е предвидено случаите в които работниците, инженерно – техническите специалисти и ръководните служители до ръководител на участък вкл., заети на работа под земята в подземните рудници, подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство една година осигурителен стаж от първа категория да се зачита за три години осигурителен стаж от трета категория. Визираното изключение от общото правило на чл.104, ал.2 от КСО за превръщане осигурителния стаж от първа категория труд в съотношение 3:5 е въведено от законодателя предвид особено вредния характер на условията на труд, при които е набран осигурителният стаж, който подлежи на превръщане . От анализа на цитираната разпоредба се налага извода, че за да бъде преобразуван по правилата на чл.104, ал.3 от КСО осигурителният стаж на жалбоподателя, следва да са налице три кумулативни предпоставки: осигурителният стаж да бъде такъв от първа категория, трудът за процесния период да е полаган при посочените в чл.104, ал.3 от КСО специфични условия и на последно място длъжността му да не е по- висока в йерархията на предприятието от „ръководител на участък включително“. Критерият, възприет от законодателя при определяне на правилата за преобразуване на осигурителния стаж е не

заеманата длъжност, а фактическата заетост на работа под земята, която тази длъжност изисква, стига длъжността да не е сред висшите ръководни такива, т.е. да не е по-високо в йерархията от този на ръководител на участък. В този смисъл са и твърденията в жалбата, че стажът е следвало да бъде зачетен именно по реда на чл.104, ал.3 от КСО, защото е полаган ежедневно под земята, като съществениите критерии при определяне на категорията труд се извеждат от нормата на чл.104, ал.1 от КСО, а именно това са характерът и условията на труд при тяхното полагане. В така предвидената хипотеза преки доказателства липсват, тъй като обстоятелството дали една работа се върши под земята не се отразява в нарочни актове и регистри. Следи за това обичайно се съдържат в длъжностната характеристика на съответната длъжност, която в настоящия случай липсва. Не е спорно, че положеният труд като „старши хладилен майстор“ не попада в конкретна точка от действащия до 31.12.1999г. ПКТП /отм./, по която да се зачете от първа категория труд, осигурителният стаж на Б. за спорния период е категоризиран от първа категория, тъй като е имал качеството военнослужещ – лице по чл.69, ал.1 от КСО, като съобразно чл.17, ал.2 от НПОС осигурителният стаж по чл. 69 от КСО се зачита от първа категория труд. В мотивите си Директорът на ТП на НОИ С.-град е посочил, че предпоставките на чл.104, ал.3 от КСО не са налице, тъй като липсват данни, че жалбоподателят, заемащ длъжността „старши хладилен майстор“ в поделение 38910 се е извършвала непосредствено под земята, както и че липсва уточнение на конкретното място на работа или участък, където Б. е упражнявал трудовите функции. Обосновал е извод, че липсват доказателства, че трудовите функции са изпълнявани през работно време под земята. В тази връзка удостоверение, издадено от МНО, поделение 38910 №752 от 29.09.1984г. за длъжност „свръхсрочнослужещ“ е прието, че кореспондира с издадено удостоверение, обр. УП-3 №34/04.10.2022г. от военно формиране 46390, потвърдено с писмо изх.№458/05.04.2023г.

От дадените свидетелски показания, се опровергава извода на административния орган, че трудът, полаган от жалбоподателя, не се спорният стаж е извършван непосредствено под земята, като и двамата свидетели са били военизирани в същото поделение през процесния период в поделение №38910, на секретни обекти, намиращи се под земята на пълен работен ден, следователно трудът, полаган през процесния период, съдът намира за доказано, че е извършван под земята. От друга страна, както в административното, така и в съдебното производство, не се доказва наличието на предпоставките за превръщане на осигурителния стаж на жалбоподателя за спорния период по реда на чл.104, ал.3 от КСО – от писмените и гласните доказателства по делото не се установява за претендиращия период жалбоподателят да е полагал труд в някой от изрично посочените в чл.104, ал.3 от КСО обекти: в подземни рудници, в подземни геопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство. От

изплащането на допълнително възнаграждение за особени условия в различни размери /20лв, съответно 40лв/, отразено в удостоверение №752/29.09.1984г., издадено от МНО, поделение 38910, както и от вписаното в удостоверение №02-2844 от 09.06.2022г. на Ц. и представената в съдебното заседание на 10.10.2023г. служебна бележка изплащане на „подземни“ и „510 Р.“ не се доказва непосредствена, постоянна заетост под земята в конкретен обект от посочените от законодателя в чл.104, ал.3 от КСО. От писмо изх.№1012/04.10.2022г. на военно формирование 46390 се установява, че не е налична информация за обектите, на които Б. е работил като военнослужещ във военно формирование 38910 – [населено място], по делото липсват писмени доказателства, издадени от работодателя/осигурителя, при които е положен трудът, и по време на полагането му. Същото не се установява и от свидетелските показания – обстоятелството, че обектите се намират под земята и са секретни не обуславя извод, че същите съставляват: подземни рудници, подземни геологопроучвателни и хидротехнически обекти, тунелно и подземно минно строителство.

От събраните по делото доказателства не се установява наличието на всички предпоставки по чл.104, ал.3 от КСО, а именно остава недоказано, че жалбоподателят, лице по чл.69 от КСО е полагал труд под земята в конкретен обект от изрично посочените в чл.104, ал.3 от КСО, следователно законосъобразен се явява редът, по който е превърнат зачетения при преценка правото на пенсия осигурителен стаж на жалбоподателя от първа категория труд за периода 26.05.1981г.-30.09.1984г. като свръхсрочнослужещ в поделение 38910.

Настоящият състав намира, че не са налице предпоставките на чл. 104, ал. 3 от КСО, който урежда едно изключение от общото правило, от което могат да се ползват лицата, работили изключително под земята.

С оглед на горепосоченото жалбата се явява неоснователна и като такава следва да бъде оставена без уважение, а оспореният административен акт оставен в сила като правилен и законосъобразен.

С оглед изхода на спора, съдът намира за основателна претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като с оглед правната и фактическа сложност на делото намира, че жалбоподателят следва на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК вр. чл. 37 от ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 100лв

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 2 КСО във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд София град, III отделение, 67 –ми състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. А. Б., ЕГН [ЕГН] чрез адв. Т. /САК/ със служебен адрес [населено място], [улица], кантора 103 срещу Решение № 2153-21-107/12.05.2023г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена жалбата му и е потвърдено разпореждане № [ЕГН]/83 от 11.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ОСЪЖДА И. А. Б., ЕГН [ЕГН] да заплати на директора Национален Осигурителен Институт юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. /сто/ лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщението и изпращането на страните на препис от решението, че е изготвено.

СЪДИЯ: